

nøstlig Grund til at have den, naar man saa indrømmer, at den ikke kan tages til Rettefnor. Men foruden at saaledes Lovudkastet i temmelig høi Grad, efter min Mening, er uretfærdigt mod de succesionsberettigede Medeiere, saa mener jeg ogsaa, at det, naar Godsbestøderen i denne Retning vilde misbruge den Frihed, der var ham tilstaaet, kunde blive i høi Grad skadeligt for Bønderne. Jeg er langt fra at ville tilstaae Fæsterne en Medeiendomsret i Fæstegaardene eller mene, at der skulde tilkomme hans Arvinger mindste Andeel i Værdien af Gaarden. Men jeg skulde dog troe, at netop Fæsteforholder paa de Gods, hvorom her er Tale, er af en saadan Bestaaffenhed, at der kunde være nogen Anledning til ogsaa at tage et noget stærkere Hensyn til Fæstebønderne ved Salget af disse Gods. Fæstebonden, som fæster Gaarde paa disse Gods, har, ifølge Lovgivningen, maattet gaar ud fra den Forudsætning, at han bestandig vilde komme til at høre til dette specielle Gods, fordi Besidderen ikke kunde sælge det. Disse Gods have, saavidt mig bekjendt, tillige havt det Ord paa sig, at her var det bedre end andetsteds at faae Fæste, og at heri vilde ingen Forandring ske, da Godsene vare uafhængelige. At nu Godsbestøderen skulde være berettiget til for sit Bedkommende at forandre denne Contract, uden i mindste Maade at høre Fæsteren derom, eller til at tvinge ham, maatte med Trudsel om at sælge Gaarden, maatte til en pengegridd Hofstener, der nylig er udtraadt af Dyrerernes Rækker, til at betale en usforholdsmæssig høi Kjøbesum, det vilde være i høi Grad ubilligt, og jeg skulde derfor antage, at der kunde være stor Anledning til at tilføie i Paragraphen, at intet Salg af Fæstegods maatte finde Sted mod Fæsterens Villie, for Gaarden blev fæstet ledig. Hermed undgik man ogsaa Banffeligheden med at beregne Fæsterrettighedens Værdi, man undgik den høist odiøse Procentafgift, som skulde efter Lovforslaget tilkomme Godsbestøderen. Thi naar han først solgte Gaarden, naar Fæstegaarden var ledig, vilde der ikke kunne blive Spørgsmaal om at tilstaae hverken 10 eller 20 pCt. som Æquivalent for Indfæstningen. Da jeg saaledes mener, at Lovforslaget er saavel uretfærdigt mod de suc-

cessionsberettigede Familienlemmer, som i høi Grad farligt for Fæsteren, saa er det min Mening, at jeg vil stemme imod det fra først til sidst.

W. Jørgensen: Jeg havde ikke troet at skulle reise mig i denne Sag, naar det ikke havde været i Anledning af en Dyring af den sidste ærede Taler. Han har nemlig sagt, at paa disse Gods var det bedst for Fæsteren; men jeg kunde nævne et Gods, hvor det efter min Overbeviisning ikke er Tilfældet. Det er netop paa et af disse Gods, at man har begyndt med at indføre Fæsteauktioner, saa jeg troer virkelig ikke, at det der kan siges at være Tilfældet, at Fæsterne ere saa vel tjente med at være der. Siden jeg har reist mig, vil jeg gjøre et Par Dyringer i Anledning af den næstforegaaende Taler, som sagde, at det ikke var muligt at gjøre en Beregning over, hvad Fæstet havde indbragt i de sidste 20 Aar, og jeg vil da henvise ham til Fæste-Protocollen, der vil han grumme godt finde alle Indtægterne, da alle Fæstebreve jo nu blive thinglæste, og saaledes vil han ogsaa kunne finde, hvad der for hvert af dem er givet i Indfæstning som i aarlig Afgift. Jeg vil endnu kun gjøre et Par Bemærkninger i Anledning af hvad den ærede 2den Landsdøstingsmand for Kjøbenhavn (Treschow) sagde i Jørgaars, nemlig, at Bøndestanden er den lykkeligste Stand, der er; men jeg kjender et gammelt Ord, som siger, at den er den lykkeligste Mand, der er tilfreds i sin Stilling, og altsaa kan Bonden ogsaa finde sig lykkelig, naar han finder sig fornøiet i sin Stilling; men for at Bonden skal være lykkelig, saa skal han rette sine Udgifter efter sine Indtægter, og dersom Bøndestanden skulde leve som Andre, og have de Fornøielser og Forlystelser, som mange Andre have, saa vilde han vistnok ikke være den Allerlykkeligste, thi han vilde komme til at savne alle de Forlystelser, som man har her i Kjøbenhavn (Munterhed), og vilde vistnok komme til at tage Skeen i en anden Haand. Han har tillige gjort den Bemærkning, at dersom det skulde blive Selveienddom, saa vilde Bøndestanden snart blive fortrængt af de andre Stænder, men det vil dog komme an derpaa. Naar en Mand, som ikke er af Bøndestanden, skal leve paa en Gaard med en